

12 May 2011 Thursday 13:45-15:30

Chairmen: Kâhya E., Keskinbora H.K.

TIPTA LAİK ANLAYIŞIN GELİŞİMİNDE BİR ETKEN: TARİHSEL PERSPEKTİFTEN CERRAHİ DİKİŞ İPLİKLERİNİN KULLANIMI

Teoman Atıcı¹, Elif Atıcı², Namık Şahin³

¹Staff MD, Uludağ University Medical Faculty, Dept. of Orthopedics and Traumatology, teoman@uludag.edu.tr

²Assoc. Prof. , Uludağ University Medical Faculty, Dept. of Medical History and Ethics, elifatici@uludag.edu.tr

³Staff MD, Bursa Yüksek İhtisas Hospital, Dept. of Orthopedics ve Traumatology, sahinnamik@yahoo.com

Başlangıçta mistik ve ampirik uygulamalarla iyileştirilemeyen hastalıkların tedavisinde ancak son seçenek olabilen, tıbbın dışına itilmiş ancak tıptan uzaklaşmamış olan cerrahi uygulamalar, anatominin gelişimi, anestezi-antisepsi ve kanama kontrolü sorunlarının giderilmesiyle bir bilim alanı haline gelmiştir. Arapça kökenli "cerrah" sözcüğünün anlamı yarayı açıp tedavi edendir. Kullanılan ilk cerrahi teknikler yaralanmanın tedavisi amacıyla geliştirilmiştir. İnsanlık tarihi kadar eski olan yara tedavisinde dikiş ipliklerinin kullanımı ise aynı zamanda cerrahi tarihinin gelişim sürecine ışık tutmaktadır. Gözle görülen, deneyimle bilinen yara ve tedavisi özellikle tıpta laik anlayışın gelişiminde rol oynamıştır. Bu çalışma ile amaçlanan, cerrahi dikiş ipliklerinin gelişim evrelerini tarihsel perspektiften değerlendirerek tıpta laik anlayışın gelişimindeki etkisini tartışmaktır.

Çalışmada, literatür taraması ile tarihsel süreç içerisinde kullanılan dikiş ipliklerinin özellikleri saptanmış olup modern tıbbın gelişim süreci ve endüstri sektörünün tıbbı katkısı ile dikiş ipliklerinin gelişimi arasındaki ilişki belirlenerek dikiş ipliklerinin gelişim evreleri sınıflandırılmıştır.

Cerrahi dikiş ipliklerinin ilk kullanılmaya başlandığı dönem net olmamakla birlikte yara kapatmada kullanılan dikiş ve kısaç kombinasyonuna ait bilinen ilk tıbbi metin Edwin Smith Papirüsü'dür ve insan bedenine uygulanmış bilinen en eski dikiş ise XXI. Mısır Hanedanlığı'na ait mumya üzerinde tespit edilmiştir. Yaraların dikilmesi ve kullanılan malzemelerin detaylı olarak ilk kez tanımlanması ise Sushruta Samhita'da görülür. Dört bin yıla yakın bir süre kullanılan dikiş malzemelerinde büyük bir değişim olmadığı, bu amaçla keten-pamuk-ipek gibi bitkisel ve hayvan bağırsağı/derisi at/domuz kılı-tendonu-siniri gibi hayvansal dokulardan elde edilen malzemeler ile modern klipslerin öncüsü kabul edilen karınca başları kullanıldığı görülmektedir. Antiseptik-asepsinin keşfi dikiş materyalleri tarihinde önemli bir köşe taşı olmuş, bununla birlikte dikiş malzemelerindeki asil ilerleme endüstriyel kimya ve tekstil sanayisinde görülen gelişme ile başlamıştır.

Kullanılan cerrahi dikiş malzemelerinin yapıları temelinde değerlendirildiğinde dikiş ipliklerinin tarihsel değişim süreci M.Ö. 2000'lerden M.S. 1860'lı yıllara kadar olan birinci dönem, 1860'lı yıllardan 1930-50'li yıllara kadar olan ikinci dönem, 1930-50'li yıllardan günümüze kadar olan üçüncü dönem olmak üzere üç dönemde incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: Laik tıp; Cerrahi; Dikiş ipliği

A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF SECULAR APPROACH IN MEDICINE: USAGE OF SURGICAL SUTURES FROM THE HISTORICAL PERSPECTIVE

Objectives: In the beginning, pushed out of medicine but unalienated surgical practice which was only the last choice in the treatment of diseases that can be incurable with mystical and empirical applications has become an area of science with the development of anatomy and solving anesthesia-antiseptis and bleeding control problems. The meaning of "surgeon" originates from the Arabic word, is the person who opens wound and treats. The first surgical technique used, has been developed for the treatment of the injury. The use of suture materials in the treatment of wounds which is as old as the history of humanity is also illuminate the development process of surgical history. Wound, which is the problem detected by observation and known by experience, and its treatment, especially affected the development of a secular approach to medicine. The aim of this study is to evaluate the development stages of sutures from the history of medicine perspective.

Material-Method: In this study, characteristics of sutures used in the historical process were determined by literature review and developmental stages of suture were classified with determining the interaction between modern medicine's development process, industrial sector's contribution to medicine and development stages of the sutures.

Results: Although, it is not accurate when suture started being use, the first known medical text related to a combination of suturing and clamps used in wound closure is Edwin Smith papyrus and the oldest known suture applied to the human body have been identified on the mummy belonging to the 21st Egyptian Dynasty. And defining suturing of wounds and materials to be used in detail for the first time is seen in Sushruta Samhita. It is seen that there has not been a big change in suture materials used for a period of nearly four thousand years and plantal materials like linen-cotton-silk and animal tissue materials like gut/skin, horsehair/pigs' bristles-tendon-nerve and ant heads which were admitted as the pioneer of modern clips were used in order as sutures. However, discovery of antiseptis-aseptis was an important milestone in the history of suture materials; the main progress was achieved during the development of industrial chemistry and textile industry.

Conclusion: The historical process of change in the suture materials on the basis of structure of the material used can be analyzed in three phases as the first period from 2000s BC up to 1860 AC, the second period from 1860s until 1930-1950, the third period from 1930-50s to the present.

Keywords: Secular medicine; Surgery; Suture material